

# A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1908. május 31.

113. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)  
Via del' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.  
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)  
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.  
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:  
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.  
Félévre . . . . 12 kor. Egy óra . . . . 2 kor.  
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET  
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

## A munkásbiztosító törvény és Fiume.

A mai törvényhozás egyetlen szociális és humánus alkotásának gyümölcsét ma még nem élvezzi a fiumei munkásság. Az ország többi részében mindenütt életbeléptették s Fiume — ismét kivételt képez. Ezuttal szerencsés véletlen folytán nem nagy kár, hogy eddig nem gondoskodtak a törvénynek Fiumében való végrehajtásáról. Hiba történt ugyanis a kréta körül. Bármennyire pontosan végezték ennek a törvénynek a kodifikálását, mégis sok különböző körülményről feledkeztek meg a törvénycsináló urak. Nem vették tekintetbe Fiume speciális munkásviszonyait, amelyek kizárják, hogy a törvényt ma formájában Fiumében alkalmazhassák.

A fiumei munkaadók szövetsége átvizsgálva az új munkásbiztosítási törvényt, tisztában volt azzal, hogy itt tenni kell valamit, mielőtt még életbeléptetése iránt az illetékes kormány intézkedne. Így született meg az az emlékirat, amelyet a napokban nyújtottak át Nákó Sándor gróf fiumei kormányzónak, hogy annak tartalmát pártolón tolmácsolja a kereskedelemügyi miniszter előtt.

A munkásbiztosító törvény egyes pontjai csakugyan lehetlenségeket tartalmaznak, mihelyt azoknak Fiumében való alkalmazásáról van szó. Az illetékes tényezők nem számoltak Fiume különleges munkásviszonyaival. Nem gondoltak arra, hogy itt a kikötőben alkalmazott munkások fele részben nincsenek állandóan egy cégnél alkalmazásban, hanem ma itt, holnap ott dolgoznak. A kikötőkben ez mindenütt így van s nem kivétel ebben a tekintetben Fiume sem. Nos, most már természetes, hogy jogtalanság a munkaadótól azt követelni, hogy azért a munkásért, aki nálánál néhány órát dolgozott, egész heti biztosítási díjat fizessen. Már pedig a törvény világosan ezt írja elő, amióán kimondja, hogy a munkaadó minden munkása után a hét végén tartozik a heti biztosítási díjat lefizetni. Hát nem abszurd dolog, hogy valaki olyan dolgért fizessen, amiért nem tartozik? A munkaadóra nézve elegendő megterhelés az is, ha arra az időre fizeti a biztosítási díjat, amikor a munkás csakugyan nálánál dolgozott. A munkaadók szövetség tehát jogosan kéri a törvények ekként való módosítását, hogy a munkaadó a munkanapokra eső biztosítási díjat fizesse. Ez jogos és méltányos alap, amit el kell fogadnia a kereskedelemügyi kormányknak.

A fent elmondottakat tartalmazza a munkaadók szövetségének emlékirata. Ami ezután következik, kevésbé fontos, de szintén figyelmet érdemlő dolog. Így például annak a megállapítása is igen fontos, hogy a Deltán dolgozó munkások Fiuméhez, avagy Szusákhöz soroztatnak-e. Ez iránt a törvény szintén nem intézkedik.

A munkaadók szövetsége végül egy munkásbiztosítási közvetítő hivatalt és egy munkásbiztosítási hivatali kért s ezt a kívánságát azzal okolják meg, hogy a fiumei kikötőben a közbiztonság nem a legjobb lábon áll s hogy a

munkásokat nem lehet annyira ellenőrizni, hogy ne keveredjen közjük közveszélyes elem. Fontos állami érdek, hogy az egyetlen magyar kikötő hirneve megóvassék. Ez pedig csakis úgy lehetséges, ha a munkások fölött az ellenőrzés megfelelő módon történik. A munkásbiztosítással kapcsolatban ezt a kérdést csakugyan meg lehetne oldani. A munkaadók szövetsége emlékiratát azzal végzi, hogy ha a kormány ezt a javaslatát elfogadja, gondoskodni fog az erre vonatkozó szabályzat és költségvetés elkészítéséről.

A munkaadók emlékirata a munkásbiztosítási kérdés helyes megoldását javasolja s a kormánynak nem sokat kell gondolkodnia, hogy ezt a fontos javaslatot elfogadja s a módosítások eszközzése után a munkásbiztosítási törvényt sürgősen életbeléptesse Fiumében.

### Vasárnapi levél.

(v.) Ilyenkor tavaszunkban, amikor az emberek már a Schenk ponyvája alá ülnek, ez többnyire azt jelenti, hogy nincs egyéb szórakozás. No, a placmuzik. Ez meg valami. De azonkívül igazán nem lesz vasárnapról kezdve semmi különösben részünk. Előkerülnek a vászonruhák, a hölgyek magukra veszik a legkönnyebb, a legnyáribb öltözékeket s megkezdődik a lubickolás, hogy még a jó öreg Quarnero is tűzbe jön s kikívánczik medréből.

A közönségnek ez is jó. De mit csináljon az újságíró. A cápa is még szezon előtt köszöntött be s a sok munka közepette észre sem vették — a redakcióban. Egy két vers, croquis. Ennyi az egész. Mások egész irodalmat támaszt föl a jövőre. De tehet is róla a szegény, ha éppen akkor Fiumének külömb szenzációja volt. Ne bolyongjunk azonban a multak temetőjén. A cápa ma a multé s éppen ezért jobb, ha visszatérünk a Schenk ponyvája alá, vagy az Adamich-térre.

Lám, éppen szól a Banda civica. Ha zeneértő füleim nem csalnak, már távolból halom Verdi melódiáit. S férfiak, nők derűs arcú sétálnak föl alá a téren. Az esti tércene más képet nyújt az Adamich-térnek, mint a vasárnap déli. Először is kint vagyunk a hideg időszakból. A nőknél könnyű lenge ruha. A szoknyákat is mintha rövidebbre szabnák. A fiatal lányok ruhája egyszerű és elegáns. A nyár bizonyos egyenlőséget biztosít a nőknek. Lehet pazarolni a ruházatkodásnál itt is, csak hogy — s itt a bökkenő, az egyszerű, kis batisztruhás leányzó sem más, mint a drága fodros ruhában járó hölgy. A párisi divat helyett inkább az angol érvényesül s látunk nem egy fiumei hölgyet, aki úgy öltözködik ki, mintha tennisz-gírl volna. Pedig világlejében sem próbálta meg, hogy illenek-e hozzá ez a szép sport. A hölgyek különböző típusát ezuttal nem akarjuk fölfedezni, hanem azt mégsem mulasztjuk el, hogy az esti korzó legkedvesebb alakjait be ne mutassuk.

A szép szártorella a legkedvesebb típus. Cifra kalap helyett csodás hajviselet ékesíti a fejét. A fiumei leány valósággal művészetet fejt ki a hajviselet megállapításában. A ruházattal maga szabja és varrja. Még pedig jól. Az idegent nyomban, amint kilép a térre megismerjük. Ez az első stációja a tenger mellé s meglepődve élvezi ennek a városnak a jellegzetes csodáit. Beleveggyül a város szépei közé a térzenét lelkesülten hallgatja s Fiumében ke-

vés pénzt hagy, mert itt még spórolni szokott. A fiumei férfi típusát nehéz megállapítani, mert az faji jelleg szerint változik. A magyart, azt meg egyáltalán fölösleges tollhegyre venni. Magunkat talán mégis csak ismerjük. Nem ismeretlenelöttünk a fiumei gyermek sem: a mulária. Minden kikötőben megvan. S talán Fiumében sem rosszabb, mint másutt. De nem is csoda. A kikötőben és egyebütt foglalatostkodó szülők nem vigyázhatnak eleget a gyermekükre s amikor ráérnek tördni vele, becézetik. Így aztán virgonc, neveletlen lesz a gyermek, akit senki, még a rend éber őre sem tud meg fékezni.

A Giardino hangos a madár dalától s vasárnap délután ide menekülnek a szerelmes lányok, hogy szerelmesükkkel találkozzanak. A kábitó illat tudjuk, minő hatással van az ember érzékeire. Zola már rég megfejtette azt a kérdést, jobban pedig senki sem tudná megoldani. Nem következik egyéb, minthogy a magányos padokon kart-karba öltve csevegnek a párok s a madárcsicsergést, egy-egy tücsök csiripelést néha-néha egy-egy forró csók csatánása szakítja meg.

Ez az élet varázsa.

### A magyar színház kapuzárása.

Elvégeztetett. Az idei magyar színházi szezon is lezárul s a színházi krónikásnak ilyenkor egy kis számadást kell csinálnia. A számadás egyszerű. A kérdés csupán csak az: nyereség, vagy veszteség. S nyomban itt a válasz. Mind a kettő. A közönség nyert, a direktor veszített. Az igyekezete, hogy a fiumei magyar közönséget méltóképpen szolgálja, nem hozta meg a gyümölcsöt. Az idei színházi szezon is deficittel zárul. Sajnos, ebből azt a szomorú igazságot kell leszűrnünk, hogy a fiumei magyar közönség még nem tud megtölteni egy színházat hat héten át. Nem mirtha a színművészet iránt az érteke nem volna eléggé kifejtett. Ellenkezőleg. A hiba a magyarság érteketlenségében és nemtörődőségében rejlett.

Példát vehetnénk horvát testvéreinktől. Ha a Citanovicában nagyrítván egy horvát társulat szóhoz jut, egy tűnyi szabad helyet sem kapunk a teremben. Nálunk azonban hány estén át tátongott a színház az ürességtől. Balla igazgató mindent megtett, ami csak kielégíthette a közönség minden részét. Bemutatta a fővárosi színházak újdonságait. Magas színvonalon álló drámai előadásokat rendezett, amiket alig ha látni az ország más vidéki színpadjain. S mégis éppen a drámai előadások iránt mutatkozott a legkisebb érdeklődés. Az operettekhez még csak tödült valahogyan a közönség. De a dráma egyáltalán nem érdekelte. Ilyen viszonyok között hiába való minden fáradság, megszűnik a kulturmisszió, mert egy színgazgató sem olyan vak idealista, hogy csupa idealizmusból ideátogasson s végéreményben ráfizessen a vállalkozására. Már megírtuk többször, hogy itt a kormánynak kell tenni valamit. Több esztendőn át erősen kell támogatnia azt a társulatot, amely Fiuméba jön vendégszerepelni. Balla Kálmán az idén teljesen ujonnan szervezett társulattal látogatott el hozzánk, amely a vidéki színészet legjobb erőit egyesítette s rövid összetanítás után kielégítő, sokszor meglepően sikerült előadásokat produkált.

A színtársulat vezetőit illeti elsősorban elismerésünk. Balla Kálmán nemcsak mint kiváló drámai színész, hanem mint kitűnő rendező járult hozzá a sikerhez. Rubos Árpád művezető emberfeletti munkát végzett a társulat összetanulásánál. Müller Mátyás az ujonnan szervezett zenekart s az énekkart s az éneke-



seket tanította össze. Szakács Andor pedig a drámai előadások pompás rendezését látta el. A színtársulat tagjai közt igen sok a kiváló erő. Nem akarunk itt külön-külön véleményt mondani róluk, hiszen ez már megtettük az előadásokról írott beszámolóinkban. Itt csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy Balla Kálmán szerencsésen szervezte újja társulatát s ha még egy-két taggal kiegészíti azt, a jövő esztendőben várakozáson felüli előadásokban lesz részünk. Szerencsés volt Balla Kálmán választása, amikor Márffy Károly budapesti hírlap-író szerződtette titkárául. Márffy Károly hosszú ideig mint színházi kritikus, majd mint a Thalia társulat titkár-rendezője szolgált a magyar színművészet ügyét. Az újonnan szervezett társulat a tűzpróbát kiállotta s egész bátran, a biztos siker tudatával vonulhat be főstációjára, Pozsonyba.

### UJDONSÁGOK.

— **József Ágost főherceg Fiumében.** József Ágost főherceg hétfőn reggel 25 vezérkari tiszttel Fiuméba érkezik s innen a Magyar-horvát hajóstársaság „Pannonia” gőzössel hat napi tanulmányutra indul s fölkeresi Cattaro és Pola kikötőjét.

— **A rappresentanza nem ülésezik.** A rappresentanza tegnapi ülését a városatyák részvétlensége miatt nem tarthatták meg. Az ülés megnyitása idején, délután 6 órakor mindössze hat városatyá volt jelen. A polgármester háromnegyed hét óráig várakozott, de ekkor kénytelen volt az ülés megtartásától elállni.

— **A giardinói tavaszi ünnep.** Holnap vasárnap tartják meg a giardino publicóban a jelzett tavaszi ünnepet, amelynek jövedelme a gyermekbarát egyesület vagyonát fogja szaporítani. A szépek ígérkező ünnep iránt városzerte nagy az érdeklődés.

— **A kapitányok köre** ma szombaton délután 6 és fél órakor értekezletet tart. A vezetőség kéri a tagok megjelenését.

— **Hazatérés.** Az Austro-Americana hajóstársaság „Sofia” gőzöse tegnap érkezett Triesztbe délamerikai utjából visszatérően. A hajó 93 utast is hozott, akik közül 29 magyar hazatérő volt.

— **Az osztrák kereskedelmi tengerészet fejlődése.** Amíg nálunk a kormány csak hangos szólammal dolgozik a kereskedelmi tengerészet érdekében, addig az osztrák kormány komolyan és energikusan lát hozzá kereskedelmi tengerészetének a fejlesztéséhez. Hogy ez így van, az kitűnik az idej osztrák tengerészeti évkönyvből. Az 1907. évben az osztrák—illir tengerpart hosszujáratu gőzhajói számban 11-el és tonnatartalomban 31.426-al szaporodtak. Eze. közül osztrák telepen épült 2 gőzhajó 6112 tonnával, külföldön (Angliában) pedig 9 gőzhajó 25.301 tonnatartalommal. A nagy parthajózásban egyes hajók hordképességének növelésében jelentkezett szaporodás, amely a vitorlásoknál 252, a gőzösöknél pedig 1422 tonnát tesz ki. A kisparthajózás 29 vitorlással 402 tonnával és 6 gőzhajóval és 873 tonnával szaporodott. A halászbárkakkal együtt 246 járművel és 3388 tonnatartalommal fejlődött az osztrák tengerészet a dalmát parthajózásban. A végeredmény a következő: a hosszujáratu hajózásban a vitorlások 2-vel és 1926 tonnával visszaestek, a gőzhajók 4-el és 23.963 tonnával emelkedtek. A nagy parthajózásban esik az emelkedés, melyből a vitorlásokra egy 252 tonnával, a gőzösökre 2 hajó 1371 tonnával. Az osztrák flotta számban állandóan jelentéktelenül változott, míg a tonnatartalombeli növekedés közel 10 százalékot jelent. A vitorlások, csakugy, mint mindenütt a világtengerészetben, fokozatosan és számottevően estek vissza és mentek ki a forgalomból, míg a gőzhajók úrtartalombeli fejlődése valóra változta a reményeket abban az időszakban is, amelyben az osztrák kereskedelmi tengerészet stagnálásának hírért költötték a szomszédos partvidékeken. Ez a pangás egyedül az osztrák Lloyd üzemére vonatkozhatott, mert a többi vállalkozás, amint az adatok igazolják, haladt a fejlődés útján. Az osztrák tengerészet hosszujáratu, továbbá nagy és kis parthajózásban, 1898-ban számlált 1659 hajót, 185.923 netto tonnával, ezek legénységének száma 7525-re, a hajók lóereje pedig 143.589-re rugott. Ma van az osztrák tengerészetben összesen 1722 hajó 335.439 tiszta tonnával, a legénység száma 8637, a hajók lóereje pedig 291.769.

— **A városi delegáció.** A városi állandó bizottság tegnap Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen több rendészeti ellenőrzési ügyet, illemhelylétesítést és omnibuszszabályzatot tárgyaltak.

— **Vasutasok velencei kirándulása.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete június 28. és 29. napjaira kirándulást tervez a lagunák városába, Velencébe. A kiránduló hajó vasárnap reggel indul Fiuméből és másnap 29-én este hagyja el Velencét. A kirándulásra jogosító jegy ára 8 korona. Előjegyzéseket elfogad Fodor Ármin máv. ellenőr, az állomás vezénylő irodájában.

— **A rendőrség működik.** Az elmúlt éjjel a rendőrség két közveszélyes embert tartóztatott le. Az egyik Kraker József 22 éves sziszeki illetőségű foglalkozás nélküli egyén, akit gyilkossági kísérlet miatt kerestek. Ugyancsak az elmúlt éjjel a rendőrség több ismert közveszélyes embert is tartóztatott.

— **Új részvénytársaság Fiumében.** Első horvát stearin, gyertya és szappangyártó r. t. (Susak) cég alatt a szomszédos Szusákon részvénytársaság alakult 200.000 K. alaptőkével, mely átvette a fizetésképtelen szusáki Heindl-hoffer-cég gyertya- és szappangyártását. Az igazgatóságba beválasztottak: lovag Gorup Milán nagyiparos (elnök), Baccarich Giovanni nagyiparos (alelnök), Bacšics Ante, Benco Ernesto, Kralj Antonio nagykereskedők. Tibor Róbert, a Fiumei kereskedelmi bank igazgatója, Székely József, a Fiumei kereskedelmi bank aligazgatója A felügyelő-bizottság tagjai közé Mattesich Antal, bankigazgató, Gayer István, a Gorup-féle jéggyár művezetője, Rendulic Stipe nagykereskedő, Szirány Jenő és Wolf Dezső a Fiumei kereskedelmi bank r. cégvezetői választottak be. Az új társaság működését a volt Heindl-hoffer-féle gyártelepen már teljes üzemben megkezdté.

— **Új amerikai hajózási törvény.** Washingtonból jelentik: A képviselők háza elfogadta a szenátusban már keresztülment törvényjavaslatot, amely szerint a személyszállító gőzösökön nagyobb tér fordítandó a fedélközi utasok felvételére és amely törvényjavaslat megtiltja, hogy oly gőzösök szállíthassanak fedélközi utasokat, amelyek nincsenek megfelelően felszerelve.

— **Kirándulások a tengeren.** A magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság f. hó 31-én vasárnap (kedvező idő esetén) a következő tengeri kirándulásokat fogja rendezni:

**Cirkvenicába és Noviba** a „Sirály” termes gőzössel d. u. 2:30 órakor; visszajövet indulás Noviból d. u. 7:15 órakor és Cirkvenicából d. u. 7:45 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 1.50 korona.

**Abbáziá és Lovranába**, felváltva a „Stefánia”, „Lovrana” és „Szamos” termes-gőzösökkel d. e. 7 órakor Abbáziáig, azután d. e. 8, 9, 10, és 11 órakor Lovranáig, déli 12-kor Abbáziába és Voloscáig; délután 2, 3, 4, 5 és 6-kor Lovranáig, utolsó indulás Lovranából Fiuméba este 7:25 órakor és Abbáziából Fiuméba este 8 órakor. A Fiuméből d. e. 8 órakor és 11 órakor, azután a délután 3 és 6-kor induló hajók Ikában is megállnak. Menetár oda- és vissza lka és Lovranába személyenként 1.80 és Abbáziába 1.20 korona.

**Portoré és Buccariba** az „Abbazia” gőzössel d. u. 2:30 órakor, menet esetleg jövet is Urinj érintésével; visszajövet Buccariból este 7 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 80 fillér.

**Ikába és Lovranába** a „Sava” gőzössel délután 2:30 órakor órakor, érintve menetben Voloscát és Abbáziát. Visszaindulás Ikából 6:30 órakor este érintve utjában Abbáziát is. Menetár oda- és vissza, személyenként 80 fillér.

**Fiuméből Abbáziába** az „Istriano” gőzössel omnibusz vonal. Indulás Fiuméből d. e. 9:30 és 11:30 órakor, továbbá d. u. 2:30 és 4:30 órakor és 6:30-kor.

**Abbáziából Fiuméba** az „Istriano” gőzössel d. e. 10:30 órakor, továbbá 12:30, 3:15 és 5:30 és 7:30 órakor délután. Menetár személyenként 20 fillér. Jegyek a hajón kaphatók.

— **Megszűnt sztrájk.** A szusáki asztalosok sztrájkja a mai napon megszűnt. A munkaadók és munkások között megegyezés jött létre s az összes munkások ma munkához láttak.

— **Eltűnt fiu.** Erdőssy Nándor vasuti alkalmazott tegnap jelentést tett a rendőrségen, hogy Károly nevű 12 éves fia eltűnt.

**KALOGÉN**  
BRÁZAY, SÖSBORSZESZ  
FOGKRÉMA LEGJOBB ★

VELENCE  
**HOTEL MODERNE MANIN**

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdővel mérsékelt áron.

**Gambrinus-étterem polgári árakkal**

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

— **GRADO TENGERI FÜRDŐ** —  
**Goldberger szálló és étterem**  
a fürdővel szemben tengeri kilátással.  
Villanyvilágítás.

Kitűnő bécsi és magyar konyha.  
**Goldberger vendéglője - Trieszt.**  
TRIESZT, Piazza della Borsa 7 l.

### Értesítés

Tisztelettel értesítem a n. érd. közönséget, hogy Junius elsejétől kezdve új étkezési bérletet Abonement kezdek, első, második és harmadik minőségben 20—26 és 30 forintért. Elismert kitűnő eredeti magyar ételeken kívül garantált minőségű magyar, dalmát és istriai borokat ajánlok.

Borpataki „SZAMÁRLÉ” savanyúvíz hazánk legjobb borvizének egyedüli főrártára.

1 nagy üveg 16 kr. — 1 kis üveg 8 kr.  
5 üveget hához is küldve.

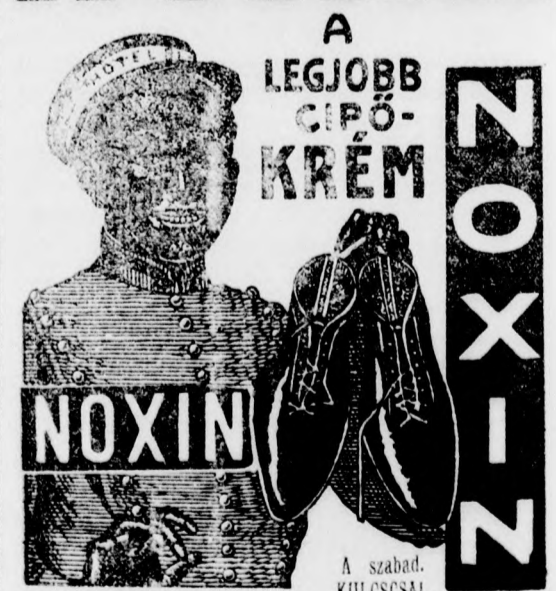
1896. évi fehér bor Bakator 80 kr.  
1904. „ „ „ asztali 60 „

Számos látogatást kér tisztelettel

HORVATH NAGY AM.

A „VIRÁGCSONKOR” vendéglő tulajdonosa  
Urményi piac 2.

**NOXIN**



Minden jobb üzletben kapható.

**Hochsinger Testvérek Budapest**



megtekinthessék a mai előadást, akik a lezajlott művészi sikernek tanúi voltak. Az új műsorból összerótt Cabaret főpróbáját ma délelőtt tartották meg a színpadon, s az előjelekből ítélve, ugyanolyan sikerrel fog járni mint a csütörtöki.

Holnap vasárnap két előadással fejezi be Balla igazgató a magyar színházi szezon Délután félhelyárral *Tündér Ilona* és *Argyirus királyfi*, ez a pompás és bájos regejáték fog színteremtőn pazar díszletekkel, elsőrendű előadásban. Tündér Ilonát Szentgyörgyi Mártha játssza, partnere pedig Lajthay Károly lesz. Ezzel az előadással az igazgató alkalmat akar nyújtani az ifjúságnak és a gyermekapróságoknak, hogy még a színtársulat távozása előtt egy felejthetetlen élvezetben lehessen részükhöz.

Vasárnap este fog a színház függőnye ez idén utoljára legördülni. A *Három feleség*, Lehár dallamos operettje adatik elő, a főszerepben *Balláné Csik Irén* asszonnyal, akinek ez a bucsuelőadás a jutalomjátéka egyúttal. A fiu-mei közönség ez estén nagy óvációkkal akarja ünnepelni kedvencét.

#### Teatro Fenice Fiume.

Szombaton, 1908. május hó 30-án:

Kedvezményes jegyek érvényesek.

Az egész személyzet közreműködésével.

#### Nagy Cabaret-előadás.

Rendező Bérczi Gyula. — Karnagyok Müller Mátyás és Hajós Károly

#### Első rész:

Nyitány, előadja a színházi zenekar.

Conferencier előszava. Conferencier Bérczi Gyula

Humoros versek, előadja Kovács Margit.

Műdal, éneklő Bandy Rózi

Természetrajzi kuplek, előadja Bérczi Gyula.

Menológ, előadja Farkas Béla.

Nagy Berecsenyi Miklós kurucdal, éneklő Székely Ernő

Matróz tánc, lejtő Bércziné H. Irma.

Magyar dalok, éneklő Varadi Márton.

Humoros kuplek, előadja Cseh Iván.

Táncok és enek, előadja Szentgyörgyi Lenke.

#### Második rész.

Cabaret dalok, előadja Borbély Lili.

Xilofon zeneszám, játssza Schott Gyula.

Dramai részlet, előadja Lajthay Károly.

Duett, előadják Szentgyörgyi Lenke és Szentgyörgyi Mártha

Műdalok, éneklő Horváth Károly.

Orosz tánc, lejtő Bércziné H. Irma és Székely Ernő.

Műdalok, éneklő Csöregh Jenő

Kuplek, éneklő Cseh Iván.

Enek és tánc, előadja Szentgyörgyi Lenke.

Az első és második rész között 15 perc szünet.

#### Fenicse színház Fiume.

Vasárnap, 1908. május 31-én, délután 3 és fél óraker félhelyárral:

#### Tündér Ilona,

vagy a vasorru boszorkány.

1. kép: A kincstermő tündérfa regeje. 2. kép: A tündérkirályné aranyfürtje. 3. kép: Argyirus királyfi Tündér Ilona keresésére indul. 4. kép: A vasorru boszorkány konyhájában. 5. kép: A tündérkertben. 6. kép: Husz év után egy éj a szellemek között. 7. kép: A változó varban. A viszontlátás örömei.

#### Személyek:

Rendező: Bérczi Gyula. Karnagy: Müller Mátyás.

Aranzország királya ... Farkas Béla

Aranzország királynéja ... Uti Gizella

Zollán ) királyfiak ... Turányi Alajos

István ) ... Rogoz Imre

Argyulus) ... Lajthay Károly

Kakadu miniszter ... Székely Ernő

Ökörszem főudvarmester

A jó

Tündér Ilona, tündér királyné

Harmatka a varázstűkör tündére

Szendike, az álom tündére

Lilike az ifjuság tündére

A vasorru boszorkány

Hajnalka leánya

Pancimanci vörös ördög

Bölcsöd Istók szolgáló

Óvári Jenő

Horváth Károly

Szentgyörgyi Mártha

Kovács M.

Dorman Böske

Merei Iza

Sz. Gajda Ilona

Havassy Szidi

Harmath Zseni

Cseh Iván

Bérczi Gyula

#### Fenicse színház, Fiume.

Vasárnap, 1908. május 30-án:

Este 8 óraker rendező helyárral.

Kedvezményes jegyek érvényesek.

**Balláné Csik Irén jutalomjátékául.**

#### A három feleség.

Operett 3 felvonásban írta Bauer Gyula. Fordította

Merei Adolf. Zenéjét szerzette Lehár Ferenc.

#### Személyek:

Turi János ... Varadi Márton

Lori, felesége ... B. Csik Irén

Coralie illemtanár ... Szentgyörgyi Lenke

Olivia szállodatulajdonos ... Borbély Lili

Huneberg báró ... Cseh Iván

Adhemar Rikardon őrnagy ... Csöregh Jenő

Sadi bab ... Bérczi Gyula

Zvirina ) hivatalnokok ... Horváth Károly

Wollrath ) ... Rogoz Imre

Puch Vendelin patikus ... Rubos Arpad

Sidonie, neje ... Harmath Zseni

Flix ... Szécsi Ferenc

Blanche d'Horcourt ... Bérczi Gyuláné

Manon Brichard ... Aldor Ilonka

## Távirat ◀▶ Telefon.

### Képviselőház ülése.

BUDAPEST, május 30. A képviselőház

mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

*Nagy György* interpellációt jelent be a kormány egyes tagjainak az osztrák császári jubileumon való részvétele miatt.

Ezután megkezdik az *apropriáció* tárgyalását, amelyet *Hoitsy Pál* ismertet és ajánl elfogadásra.

*Zakariás János* az állami tisztviselők érdekében beszél.

*Vlad Aurél* konstatálja, hogy a koalíció semmit sem váltott be ígéreteiből. A javaslatot nem fogadja el.

*Kmetty Károly* javaslatot terjeszt be a vármegyei tisztviselők fizetésrendezése dolgában és elvárja a kormánytól, hogy még ebben az évben gondoskodik a fizetésrendezésről.

*Farkasházy Zsigmond* nem viseltetik bizalommal a kormány iránt s a javaslatot nem fogadja el.

Ezzel az ülés véget ért.

### Képviselők balesete.

BUDAPEST, május 30. *Molnár Jenő*, *Farkasházy Zsigmond* és *Nagy György* ma bérkocsiban hajtottak a képviselőházba. Utközben a bérkocsit elütötte egy villamoskocsi. A lovak elpusztultak. A képviselők közül csak *Molnár Jenő* sebesült meg.

A vármegyei tisztviselők kölcsönalapja.

BUDAPEST, május 30. A vármegyei tisztviselők országos szövetsége elhatározta, hogy a vármegyei tisztviselőknek kölcsönt fog nyújtani s erre a célra kamatjövendelmének egy részéből alapot teremt. Az egyesület a mai naptól kezdve *husz évre ad kölcsönöket tagjainak kezes nélkül.*

### Kolompár Balog Tuta tüdővészese.

BUDAPEST, máj. 30. A törvényszéki orvosok ma megvizsgálták *Kolompár Balog Tuta* és konstatálták, hogy oly rohamos tüdővészben szenved, hogy nem sokáig fog életbenmaradni. *Balog Tuta* a rabkórházba vitték. A többi cigányokat ma Illavára szállítják.

### Kazanrobbanás egy malomban.

MAKÓ, május 30. Az itteni gőzmalomban egy benzintartány fölrobbant. Több ember halálosan megsebesült. A kár igen nagy.

### Az orosz-angol közeledés.

LONDON, máj. 30. *Macdonald Ramsay*, a független munkáspárt titkára, s az alsóházban a szocialista pártnak egyik vezére, lapjában a következőket írja: Hivatalosan tudatják, hogy királyunk a cárral találkozni fog. Azt kérdezzük, vajon *népünk ezt a sértést eltűrheti-e?* A cár közönséges gyilkos, aki naponként százával löveti agyon alattvalóit. Rigán túl a föld vörös az emberiség legjobbjainak véréből, az alkotmányos szabadság vértanúi magasztos küzdelmükért életükkel lakolnak. Az oroszországi börtönök tele vannak férfakkal és asszonyokkal, akiknek egyetlen bűne, hogy szeretik a szabadságot és telebarátai. Mindezt azért a sok vért, mindazért a sok kínzásért és gyöttrésért egyedül a cár felelős. Az orosz népek szívesen nyújtjuk testvéri kezünket, de a cár előtt megvetéssel köpünk.

## Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

### Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

## AGYTOLL GÖZTISZTÍTÁS!

Szab. módszer szerint előkészítet higiénikus

„AGYTOLLAK“

„MARABU“-hoz

Budapest, Károly-körut 7.

TELEFON 71—25.

A visszaszállítás még aznap eszközöltetik.

## Tavaszi csapolás!

Szt. István védjegyű

## Dupla-Malátasör

Az összes duplamalátasörök ősforrása

Naponta friss csapolása

a „Magyar Vendéglő-ben

(Riva Szápáry) a

De La Ville szálló

éttermében,

Cantrida fürdő

nagy vendéglőjében, a

Gambrinus Buffet-ben

(Via del Lido) és a

Grünfeld-félevendéglőben

a vasuti állomással szemben.

## Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujjonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermek-különlegességek. Panama-kalapok.

Butorozott szoba kiadó

via Pomerio 18. III. em.

## Csak egy papírt szívunk, ez pedig



# ABADIE

## LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie ♦ Villa Monplaisir  
Villa Thea ♦ Villa Bellevue ♦ Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve.  
Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt.  
Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családok-  
doknak konyhával.

Tulajdonos  
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

Porto-Ré

(Kraljevica)

## LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percre Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

## MIRAMARE NAGYSZÁLLÓ

CIRKVENICÁN.

Nyári és téli üdülőhely és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton,  
— a fürdő közelében fekszik. —

Modern berendezés. — Kávéház és étteremmel.

Lift. — Villanyvilágítás. — Olvasó terem.

Hidegvízgyógyintézet. — Meleg házi fürdők.

Figyelmes kiszolgálás

Mérsékelt árak.

## CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Villamos vasuti összeköttetés.

Az egyszeri használatra érvényes jegye-  
ken kívül havi bérlet és idénybérlet olcsó  
árakon.

Remek árnyas kert és nagy terrasz.

— Izletes ételek és kitűnő italok. —

Kőbányai Polgári Sör.

Sültek és pecsenyék ára —.80 kor.

1/2 rántott csirke . . . . . 1.— "

1/2 sült csirke . . . . . 1.20 "

Beefsteak tükörtőjással és Rumpsteak

1 kor. 20. fill.

Vasár- és ünnepeken  
katonahangverseny.

Vasár- és ünnepeken  
katonahangverseny.

Lockey

HOFBRÄU SZÁLLÓDÁJA  
ABBZIA.

Központi fekvés a Curpark mellett

● ● Villamos világítás ● ●

Szobák pensioval vagy a nélkül

Polgári árak.

● Figyelmes kiszolgálás. ●

Kitűnő magyar konyha.

Schlosser penzió

ABBZIA

a Quitta tengeri fürdő fölött,  
gyönyörű kilátással az egész  
— Quarnerora. —

Minden kényelemmel berendezett  
családi otthon 30 szobával.

Villanyvilágítás.

Uri lakások konyhával.

Olcsó szobák. Teljes penzió  
7.— kor-tól felfelé.

Villamos vasuti összeköttetés  
minden irányban.

VELENCE - LIDO

PENSION CORNE D'OR

Egyetlen nemzetközi családi pen-  
zió a Lidón, csendes fekvésben,  
gyönyörű kerttel és tágas verandával.  
Teljesen zanzari mentes.

Kitűnő bécsi és magyar konyha

Teljes penzió 7-10 liráért.

Május, június és szeptember ha-  
vában mérsékelt árak valamint szo-  
bák ellátás nélkül is.

Villamos vasuti és hajóösszeköttetés.

(A hajó kikötő helyétől mindjárt jobbfelé  
menni).

VELENCE

CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK  
a Márkustér közvetlen közelében  
teljesen ujjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes  
penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskoosi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!  
GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt.  
Márktér közelében.

Uj épület minden kívánt  
kényelemmel.

Szobák 2 1/2-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitűnő kony-  
ha mérsékelt áron étlap  
szerint.

Tulajdonosok:

Fratelli Scattola.

Café Wien (Vienna) kávéház

TRIESZT, Via Vienna 15 TRIESZT

A Triesztet látogató magyarság legelőkelőbb találkozó helye.

Tulajdonos: Szoboszlav Rudolf.

Hotel Meublé Jolanda  
VELENZE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A  
vaporettok megállóhelye. Gyönyörű kilá-  
tással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó  
árak. Családok számára külön megállapo-  
dások.

Tulajdonos  
Inganni E.

Venier Penzió és Vendéglő  
Velenze Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással.  
Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— Kitűnő konyha minden órában. —

Procuratie vecchie 105. s.  
(a Quadri kávé mellett)

Tulajdonos  
Marco Venier.

Pálma-Hajviz

a jelenkor orvosszakértőinek vizsgálata  
alapján az elismert legjobb hajviz. Növény-  
és gyökérkivonatokból természetes uton  
előállított higiénikus hatásokban bővelkedő  
hajviz.

● PÁLMA-HAJVIZ ●

erősíti a hajszálok gyökereit és ezáltal  
megszünteti a haj idő előtti kihullását és  
megakadályozza a korpa-képződést.

● PÁLMA-HAJVIZ ●

a hajnövést jótékonyan előmozdítja és an-  
nak meglévő színét épségben tartja.

Kapható CSIZMÁS DEMETER

fiumei első magyar fodrasznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-  
zelemben).

■ Ára K 2.50 ■

Viszontelarisítóknak engedmény.

## LIDO-VELENCZE

Klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő. — Nagy kinesiterapiai intézet. — A nagy fürdőházban kávéház és étterem tágas terrasszal a tengerre. — Naponta hangverseny.

Grand Hôtel des Bains

Grand Hôtel Lido      Hôtel Villa Regina

Julius 1-én megnyílik az új  
Excelsior Palace Hôtel

Dependanceok és villák:

Elena — Jolanda — Ortensia — Maria — Emma — Elisabetta  
parkkal, tennispályákkal stb.

Nagy hangversenyek, színház és változatos szórakozások.

Cím: BAGNI LIDO - VENEZIA.

OH JAJ!



Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár: „NADOR” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!



Egger-mellpásztillái csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Babic Hinko, Mizzan Adorján Prodam János, Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkort Gusztáv

## HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

## Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

**Excelsior zománcedényekben**

**Berndorf Krupp-féle nickel-edényekben**

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

II.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

## THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitűnő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a háznál.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

**Az Igazgatóság.**

## SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2

a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitűnő borok. Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

## ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o-o-o Via Adamich. A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitűnő konyha.

Minden időben friss halak.

Naponta friss!

Naponta friss!

Az új

## Huscsarnokban

a legjobb minőségű és naponta friss

**Marha-, Borju- és Sertéshus kapható meglepő olcsó árban.**

Ne mulassza el megtekinteni és egy próbavásárlást tenni az új **HUSCSARNOKBAN**

Piazza Ürmény 1. számú vásárcsarnok 24-26. számú rekesz.

Kívánatra házhoz is küldjük a húst!

Kitűnő tisztelettel

**REICH TESTVÉREK.**

A **DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak** részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) **FIUMEI FŐRAKTÁRA.**

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22. Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

## GYÓGYHATÁSÚ

## DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatása sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb felszer- és csomage-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.



Ha szereti az egészségét, használjon kizárólag **aluminium konyhaedényeket**

tiszta alumíniumféműből, a melyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

**LEONESSA VINCENZO**

Via Andrassy 17. — FIUME — Via Andrassy 17.

## TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitűnő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

**Az idegenek találkozó helye.**

## ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasút mentén. Villamos világítás, lif, fürdőszobák stb. stb.

Table D' Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 even át a Fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

## SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco.

Az előkelő idegenek találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron — és étlap szerint. —

Tulajdonos: **Leopold Alfréd.**

Felölös szerkesztő: Kovács Ferenc.

## Maluszewszki Szaniszló CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitűnő italok és frissítők.

Legfinomabb cukorsütemények.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.